

Het schoolkeuzeonderzoek (NIO)

Geachte ouders/verzorgers/wettelijk vertegenwoordigers,

In groep 8 van de basisschool moet een belangrijke keuze worden gemaakt, namelijk: naar welke school voor voortgezet onderwijs gaat mijn kind straks? Vanzelfsprekend moet deze keuze zo zorgvuldig mogelijk gemaakt worden. De basisschool geeft in een schooladvies aan welk type voortgezet onderwijs het beste bij een leerling past. Daarbij kijkt de school onder andere naar:

- leerprestaties;
- de ontwikkeling tijdens de hele basisschoolperiode;
- concentratie, motivatie en doorzettingsvermogen van een leerling;
- aanleg en talenten van een leerling.

Met betrekking tot aanleg en talenten van een leerling kan de school ervoor kiezen om als onderbouwing daarvan de NIO te laten afnemen.

De procedure

- In overleg met school wordt een datum voor de afname afgesproken.
- Voorafgaand aan de afname krijgt u van ons – via de school – een akkoordverklaring c.q. vragenlijst. Een wettelijke verplichting vereist schriftelijke toestemming van ouders/verzorgers voordat een capaciteitenonderzoek mag worden afgenomen.
- Dit formulier dient voor de afname te worden ingeleverd bij de leerkracht van uw kind. Om de privacy te waarborgen, krijgt u eveneens een envelop zodat u de akkoordverklaring in een gesloten envelop kunt afgeven.
- Het schoolkeuze-onderzoek bestaat uit een groepsgewijze afname van de NIO op school onder leiding van gekwalificeerde onderzoekers van KluppluZ. Het onderzoek neemt een deel van de ochtend in beslag.
- De antwoorden van uw kind worden nagekeken en een deskundige interpreteert die uitslag. Hij of zij bespreekt de uitslag met de school van uw kind.
- Wanneer het advies dat uit de NIO komt sterk afwijkt van de verwachtingen van de leerkracht, kan dit leiden tot een hertest. De leerkracht stelt u in dit geval op de hoogte van de mogelijkheid uw kind opnieuw te laten testen. Deze hertest wordt afgenomen in het gebouw van KluppluZ.

Informatie over de NIO/afname

Wat is de NIO-toets?

NIO staat voor 'Nederlandse Intelligentietest voor Onderwijsniveau'. De NIO-toets is een capaciteitentest. Daarmee kan worden bepaald wat een kind 'in huis heeft': zijn/haar mogelijke prestaties. Met de NIO wordt een indicatie verkregen van het aanlegniveau van kinderen. De NIO-toets kan op elk moment van het jaar worden afgenomen, aangezien de test geen leeftijdsnormering heeft maar een normering voor de groep waar kinderen in zitten.

Hoe werkt de NIO?

De NIO bevat zes onderdelen, die vragen naar inzicht op het gebied van taal (drie onderdelen), rekenen (twee onderdelen) en ruimtelijk inzicht (één onderdeel). De onderdelen van de NIO bestaan uit 20 tot 30 meerkeuzevragen – met uitzondering van het onderdeel ruimtelijk inzicht, dat acht opgaven kent.

Voorafgaand aan elk onderdeel worden 2 tot 12 oefenvoorbeelden gemaakt en besproken. De leerlingen mogen dan ook nog vragen stellen. Als de vragen zijn beantwoord, wordt met de afname van het betreffende onderdeel begonnen en proberen de leerlingen in de daarvoor gestelde tijd (tussen de 5 en 15 minuten) zoveel mogelijk opgaven te maken.

De meerkeuze-opgaven worden vanuit een opgaveboekje ingevuld op een los antwoordblad door middel van het zetten van een kruisje door het gekozen antwoord. Er komen geen hele zinnen in de opgaven voor. De in de NIO gebruikte woordjes zijn eenvoudig en makkelijk te lezen door leerlingen vanaf groep 7 van de basisschool.

Voor dyslectische of slechtziende leerlingen is een vergrote versie van de opgaveboekjes en het antwoordformulier beschikbaar. Leerlingen die niet-Nederlandstalig zijn opgevoed kunnen de test maken, mits zij de woordjes in de opgaven kunnen lezen.

Kan mijn kind oefenen voor de NIO?

De ervaring leert dat het niet nodig is om voorafgaand aan de testdag met soortgelijke opgaven als in de NIO voorkomen, te oefenen. Oefenen is zelfs onverstandig. Naar aanleiding van de vele vragen die wij hierover krijgen, lijkt het goed in deze brief aan te geven waarom wij het afraden om voorafgaand aan de testafname te oefenen met de NIO c.q. NIO-achtige opgaven.

De drie belangrijkste redenen om niet te oefenen met de NIO zijn de volgende:

1. De normering is gebaseerd op leerlingen die zonder te oefenen de NIO hebben gemaakt. Na oefenen is de uitslag op de NIO dus vertekend.
2. De NIO is een aanlegtest. Niet de feitelijke, maar de mogelijke schoolprestaties worden gemeten, op basis van nieuwe opgaven die de leerling nog niet kent.
3. Tijdens de testafname worden altijd oefenvoorbeelden bekeken en besproken.

Hieronder worden deze redenen in detail toegelicht.

1. Normering op basis van leerlingen die niet hebben geoefend

De belangrijkste reden om vooraf niet te oefenen betreft de normering: de normen (vergelijkingsgegevens) van de NIO zijn gebaseerd op duizenden leerlingen die allemaal onvoorbereid (dus zonder vooraf te oefenen) de NIO hebben gemaakt.

Wordt er nu wel met leerlingen geoefend, dan komt de geldigheid van de normen in het geding: de testuitslag van leerlingen wordt nu niet meer afgezet tegen een vergelijkbare groep en zal mogelijk 'hoger' uitpakken dan reëel is. Dat lijkt (voor leerlingen, hun ouders en misschien zelfs voor de leerkracht) wellicht positief, maar een te hoge uitslag geeft een

verkeerd beeld en kan leiden tot een te hoog verwachtingspatroon en uiteindelijk zelfs tot een verkeerde schoolkeuze.

2. Aanlegtest: mogelijke schoolprestaties op basis van nieuwe opgaven

Een tweede reden om vooraf niet te oefenen betreft het soort test dat de NIO is. Zoals bekend, is de NIO – in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Cito Eindtoets – een aanlegtest/intelligentietest en geen schoolvorderingentoets.

Terwijl een schoolvorderingentoets de *feitelijke* schoolprestaties van een leerling meet (dat wat een leerling in acht jaar onderwijs heeft geleerd), meet een aanlegtest/intelligentietest de *mogelijke* schoolprestaties (dat wat een leerling ‘in huis heeft’). Schoolvorderingentoetsen bestaan dus vooral uit opgaven die een beroep doen op *aangeleerde kennis* (en kennis wordt vermeerderd door regelmatig en langdurig te oefenen); aanleg- en intelligentietests bestaan vooral uit opgaven die een beroep doen op *inzicht*. Het is daarbij een expliciet uitgangspunt van de test om de leerling zoveel mogelijk een nieuw soort problemen en opgaven voor te leggen; opgaven die dus zo min mogelijk een beroep doen op aangeleerde kennis.

Oefenen met soortgelijke opgaven staat dus diametraal tegenover dat uitgangspunt van de test, is schadelijk voor de validiteit van de uitslag en kan leiden tot een vertekend advies.

3. Oefenvoorbeelden tijdens afname

Een derde reden om vooraf niet te oefenen is dat het niet nodig is, omdat er tijdens de testafname al wordt geoefend. Voorafgaand aan elk onderdeel worden oefenvoorbeelden bekeken en besproken. De leerlingen mogen dan ook nog vragen stellen. Pas als de vragen zijn beantwoord, beginnen de leerlingen aan het betreffende onderdeel en proberen ze in de daarvoor gestelde tijd zoveel mogelijk opgaven te maken.

Maar hoe zit het dan met faalangstige leerlingen?

Een veelgebruikt argument om vooraf te oefenen is dat faalangstige kinderen worden benadeeld: dat zij minder presteren dan ze kunnen. Afgezien van de vraag of de faalangst werkelijk vermindert door te oefenen, is het natuurlijk de vraag hoe een faalangstige leerling presteert als het oefenen hem of haar tegenvalt.

Een ontspannen houding levert het beste resultaat

Zoals bij elke test geldt, is ook bij de NIO een ontspannen, geconcentreerde houding tijdens de afname het beste voor een waarheidsgetrouwe uitslag. Het is aan de ouders, de school en – op het moment van afname zelf – ook aan de testleider om leerlingen die de NIO gaan maken, te helpen deze houding te vinden en te behouden. Oefenen helpt daar niet bij. Vertel de leerlingen dat er tijdens de afname al wordt geoefend en dat de testleider hun vragen kan beantwoorden.

Het rapport

Via de basisschool ontvangt u de uitslag van het onderzoek. Het rapport bevat een advies uitsluitend gebaseerd op grond van de resultaten van de afname van de NIO over het type voortgezet onderwijs waarin uw kind de meeste kans van slagen heeft.

Wij onderscheiden de volgende typen voortgezet onderwijs:

- Praktijkonderwijs
- Vmbo basisberoepsgerichte leerweg*
- Vmbo kaderberoepsgerichte leerweg*
- Vmbo gemengde/theoretische leerweg*
- Havo
- Vwo

* *Eventueel gecombineerd met leerwegondersteunend onderwijs (LWOO).*

Belangrijk

Het rapport van het schoolkeuze-onderzoek bevat een advies voor een bepaald type voortgezet onderwijs. Dit houdt echter niet in dat uw kind al bij een school voor voortgezet onderwijs is aangemeld. Voor aanmelding dient u zelf zorg te dragen. Eventueel kan dit in overleg met de directeur van de basisschool gebeuren.

De basisschool ontvangt drie exemplaren van het schoolkeuzerapport:

- Eén exemplaar is bestemd voor de basisschool.
- Eén exemplaar is bestemd voor de ouders.
- Eén exemplaar is eventueel bestemd voor de aanmelding bij het voortgezet onderwijs.

Wanneer u nadere inlichtingen wenst over het rapport, verzoeken wij u dit allereerst te bespreken met de leerkracht van uw kind. Mocht u hierna toch nog vragen hebben, dan kunt u telefonisch contact opnemen met KluppluZ via (040) 294 89 39.

De gegevens die verkregen worden tijdens dit traject, worden opgenomen in een leerlingdossier en in de geautomatiseerde leerlingadministratie van KluppluZ. Met inachtneming van de richtlijnen van de beroepsverenigingen worden de gegevens gedurende een termijn van drie jaar bewaard. Na afloop van deze termijn worden alle digitale en anders opgeslagen gegevens eveneens volgens de beroepsrichtlijnen op de juiste wijze vernietigd. Verstrekking van gegevens aan derden is alleen mogelijk na schriftelijke toestemming van ouders of wettelijke vertegenwoordigers.

Vragen?

Wilt u nadere informatie of heeft u vragen over het schoolkeuze-onderzoek? Kijk dan gerust op onze website: www.kluppluz.nl.